

**YIL 1920
ve
ARHAVELİ İSMAIL'İN HİKÂYESİ**

Ateşi ve ihaneti gördük.

**Düşman ordusu yine başladı yürümeğe.
Akhisar, Karacabey,
Bursa ve Bursa'nın doğusunda Aksu,
çarpışarak çekildik...**

920'nin

**29 Ağustos'u :
Uşak düştü.**

Yaralı

**ve dehşetli kızgın
fakat toprağımızdan emin,
Dumlupınar sırtlarındayız.**

Nazilli düştü.

Ateşi ve ihaneti gördük.

**Dayandık
dayanmaktayız.**

**1920 Şubat, Nisan, Mayıs,
Bolu, Düzce, Geyve, Adapazarı :
İçimizde Hilâfet Ordusu,
Anzavur isyanları.
Ve aynı sıradan,**

3 Ekim Konya.

Sabah.

**500 asker kaçağı ve yeşil bayrağıyla Delibaş
girdi şehre.**

Alaeddin tepesinde üç gün üç gece hüküm sürdüler.

Ve Manavgat istikametlerinde kaçıp

ölümlerine giderken

terkilerinde kesilmiş kafalar götürdüler.

Ve 29 Aralık Kütahya :

4 top

ve 1800 atlı bir ihanet

yani Çerkez Ethem,

bir gece vakti

kilim ve halı yüklü katırları,

koyun ve sığır sürülerini önüne katıp

düşmana geçti.

Yürekleri karanlık,

kemerleri ve kamçıları gümüşlüydü,

atları ve kendileri semizdiler...

Ateşi ve ihaneti gördük.

Ruhumuz fırtınalı, etimiz mütehammil.

Sevgisiz ve ihtirassız çıplak devler değil,

inanılmaz zaafı, korkunç kuvvetleriyle,

silâhları ve beygirleriyle insanlardı dayanan.

Beygirler çirkindiler,

bakımsızdılar,

hasta bir fundalıktan yüksek değillerdi.

Fakat bozkırda kişneyip köpürmeden

sabırlı ve doludizgin koşmasını biliyorlardı.

İnsanlar uzun asker kaputluydu,

yalnayaktı insanlar.

İnsanların başında kalpak,

yüreklerinde keder,

yüreklerinde müthiş bir ümit vardı.

İnsanlar devrilmişti, kedersiz ve ümitsizdiler.

İnsanlar, etlerinde kurşun yaralarıyla

köy odalarında unutulmuşlardı.

Ve orda sargı,

deri

ve asker postalları halinde

yan yana, sırtüstü yatıyorlardı.

Koparılmış gibiydi parmakları saplandığı yerden

eğrilip bükülmüştü

ve avuçlarında toprak ve kan vardı.

Ve asker kaçakları,

korkuları, mavzerleri, çıplak, ölü ayaklarıyla

karanlıkta köylerin içinden geçiyorlardı.

**Acıkmıştılar,
merhametsizdiler,
bedbahttılar.
Şosenin ıssız beyazlığına inip
nal sesleri ve yıldızlarla gelen atlıyı çeviriyor
ve Bolu dağında ekmek bulamadıkları için
deviriyorlardı uçurumlara :
şayak, cıgara kâadı, tuz ve sabun yüklü yaylıları.**

**Ve çok uzak,
çok uzaktaki İstanbul limanında,
gecenin bu geç vakitlerinde,
kaçak silâh ve asker ceketi yükleyen laz takaları :
hürriyet ve ümit,
su ve rüzgârdılar.**

**Onlar, suda ve rüzgârda ilk deniz yolculuğundan beri vardılar.
Tekneleri kestane ağacındandı,
üç tondan on tona kadardılar
ve lâkin yelkenlerinin altında
fındık ve tütün getirip
şeker ve zeytinyağı götürürlerdi.**

**Şimdi, büyük sırlarını götürüyorlardı.
Şimdi, denizde bir insan sesinin
ve demirli şileplerin kederlerini
ve Kabataş açıklarında sallanan
saman kayıklarının fenerlerini
peşlerinde bırakıp
ve karanlık suda Amerikan taretlerinin önünden akıp
küçük,
kurnaz
ve mağrur
gidiyorlardı Karadeniz'e.**

**Dümende ve başaltlarında insanları vardı ki
bunlar
uzun eğri burunlu
ve konuşmayı şehvetle seven insanlardı ki
sırtı lâcivert hamsilerin ve mısır ekmeğinin
zaferi için
hiç kimseden hiçbir şey beklemeksizin
bir şarkı söyler gibi ölebilirdiler...**

**Karanlıkta kurşunî derisi kırmızıya boyanan
baltabaş gemi
İngiliz torpitosudur.
Ve dalgaların üstünde sallanarak
alev alev
yanan :
Şaban Reisin beş tonluk takası.**

Kerempe Fenerinin yirmi mil açığında,

*gecenin karanlığında,
dalgalar minare boyundaydılar
ve başları bembeyaz parçalanıp dağılıyordu.
Rüzgar :*

*yıldız - poyraz.
Esirlerini bordasına alıp
kayboldu İngiliz torpitosu.
Şaban Reisin teknesi
ateşten diregiyle gömüldü suya.*

*Arheveli İsmail
bu ölen teknedendi.*

*Ve şimdi
Kerempe Fenerinin açığında,
batan teknenin kayığında
emanetiyle tek başınadır,
fakat yalnız değil :
rüzgârın,
bulutların
ve dalgaların kalabalığı,
İsmail'in etrafında hep bir ağızdan konuşuyordu.*

*Arheveli İsmail
kendi kendine sordu :
«Emanetimizle varabilecek miyiz?»
Kendine cevap verdi :
«Varmamış olmaz.»*

*Gece, Tophane rıhtımında
Kamacı ustası Bekir Usta ona :
«Evlâdım İsmail,» dedi,
«hiç kimseye değil,» dedi,
«bu, sana emanettir.»*

*Ve Kerempe Fenerinde
düşman projektörü dolaşınca takanın yelkenlerinde,
İsmail, reisinden izin isteyip,
«Şaban Reis,» deyip,
«emaneti yerine götürmeliyiz,» deyip
atladı takanın patalyasına,
açıldı.*

*«Allah büyük
ama kayık küçük» demiş Yahudi.
İsmail bodoslamadan bir sağnak yedi,
bir sağnak daha,
peşinden üç-kardeşler.
Ve denizi bıçak atmak kadar iyi bilmeseydi eğer
alabora olacaktı.*

**Rüzgâr tam kerte yıldıza dönüyor.
Ta karşıda bir kırmızı damla ışık görünüyor :
Sivastopol'a giden bir geminin
sancak feneri.**

**Elleri kanayarak
çekiyor İsmail kürekleri.
İsmail rahattır.
Kavgadan
ve emanetinden başka her şeyin haricinde,
İsmail unsurunun içinde.
Emanet :
bir ağır makinalı tüfektir.
Ve İsmail'in gözü tutmazsa liman reislerini
ta Ankara'ya kadar gidip
onu kendi eliyle teslim edecektir.**

**Rüzgâr bocalıyor.
Belki karayel gösterecek.
En azdan on beş mil uzaktır en yakın sahil.
Fakat İsmail
ellerine güvenir.
O eller ekmeği, küreklerin sapını, dümenin yekesini
ve Kemeraltı'nda Fotika'nın memesini
aynı emniyetle tutarlar.**

**Rüzgâr karayel göstermedi.
Yüz kerte birden atlayıp rüzgâr
bir anda bütün ipleri bıçakla kesilmiş gibi
düştü.**

**İsmail beklemiyordu bunu.
Dalgalar bir müddet daha
yuvarlandılar teknenin altında
sonra deniz dümdüz
ve simsiyah
durdu.**

**İsmail şaşırıp bıraktı kürekleri.
Ne korkunçtur düşmek kavganın haricine.
Bir ürperme geldi İsmail'in içine.
Ve bir balık gibi ürkerek,
bir sandal
bir çift kürek
ve durgun
ölü bir deniz şeklinde gördü yalnızlığı.
Ve birdenbire
öyle kahrolup duydu ki insansızlığı
yıldı elleri,
yüklendi küreklere,
kırıldı kürekler.**

**Sular tekneyi açığa sürüklüyor.
Artık hiçbir şey mümkün değil.
Kaldı ölü bir denizin ortasında
kanayan elleri ve emanetiyle İsmail.
İlkönce küfretti.
Sonra, «elham» okumak geldi içinden.
Sonra, güldü,
eğilip okşadı mübarek emaneti.
Sonra...
Sonra, malûm olmadı insanlara
Arhaveli İsmail'in âkıbeti...**

